

*Дмитренко О.В., к.філол.н., доцент,
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка;
Бечкало Н.В., студентка групи 201-ГФ,
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка*

ЗАСТОСУВАННЯ ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВЧОГО МАТЕРІАЛА НА ЗАНЯТТЯХ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Одним з ефективних засобів навчання німецької мови є використання на заняттях лінгвокраїнознавчого матеріалу, завдяки якому можна усунути рутину занять, монотонність навчання, покращити вимову, відпрацювати в невимушеній формі різні граматичні структури, закріпити та розширити лексичний запас.

Питання необхідності використання лінгвокраїнознавчого матеріалу на заняттях з іноземної мови досліджували Амеліна С.М., Аззоліні Л.С., Вентлянд О.А., Гін А.О., Коваленко О.Я., Сафонова В.В. та ін. Але дана проблематика потребує подальшого висвітлення.

Оскільки соціокультурна компетенція поділяється на країнознавчу та лінгвокраїнознавчу, студенти мають здобути відповідні країнознавчі знання з історії, географії та культури німецькомовних країн (Німеччини, Австрії, Швейцарії, Люксембургу, Бельгії, Ліхтенштейну), оволодіти особливостями вербальної та невербальної поведінки носіїв мови у тій чи іншій ситуації спілкування. Саме формуванню такої компетенції мають сприяти автентичні тексти, пісні, вірші та фразеологічний матеріал (прислів'я, приказки тощо).

Розглянемо більш детально, як можна застосувати вищезазначений матеріал з метою урізноманітнити заняття з німецької мови, а також для формування у студентів усіх видів вмінь і навичок.

Автентичні тексти для читання та подальшого їх опрацювання мають добиратися таким чином, щоб за своїм змістом вони відтворювали реальні соціальні стосунки, містили доречні правила ввічливості та поведінки, включали основні відомості про культуру німецькомовних народів, про їх повсякденне життя, міжособистісні відносини, національну самобутність, історію та мистецтво соціальні відмінності того чи іншого народу. Спираючись на автентичний текст, студенти не тільки знайомляться з цінностями культур цих країн, але і вчаться розуміти культуру власного народу, бути толерантними до інших культур, манер поведінки, звичаїв та традицій, формуючи власне бачення світу та своє місце в ньому.

Вдосконаленню навичок іншомовної вимови сприяють пісні. Вони є засобом більш міцного засвоєння та розширення лексичного запасу і одним з видів мовного спілкування, оскільки містять нові слова і вирази. У

піснях уже знайома лексика зустрічається в новому контекстуальному значенні, що допомагає її активізації. За допомогою пісень краще засвоюються й активізуються граматичні конструкції. Розучування і виконання коротких, нескладних пісень допомагають закріпити правильну артикуляцію і вимову звуків, правила фазового наголосу та особливості ритму.

Розмову про міжнародну ситуацію, про соціальні проблеми суспільства можуть викликати політичні пісні, а ліричні пісні є приводом до бесіди про взаємини людей. На основі пісень можна вивчати свята та лексику, яка з ними пов'язана. Наприклад, корисним буде ознайомлення на занятті пісні, яку німці співають на Різдво, у колі родини «Stille Nacht, heilige Nacht», або «Oh, du fröhliche, oh, du selige, Gnaden bringende Weihnachtszeit!». Напередодні зимових канікул доречним є вивчення пісні про новорічну ялинку «Oh, Tannenbaum». Також з допомогою пісень можна вивчити кольори: «Grün sind alle meine Kleider»; різних тварин і рослини: «Meine kleine Katze», «So groß wie ein Baum», «Das rote Pferd»; продукти харчування: «Backe, Backe Kuchen», «In der Weihnachtsbäckerei»; явища природи та погоду: «Heute kann es regnen», «Schneeflöckchen, Weißröckchen». Вивчати частини тіла та предмети одягу набагато цікавіше і легше за допомогою популярної дитячої пісні «Hampelmann».

Дослідники виділяють наступні критерії для відбору пісні: пісня повинна мотивувати і приносити задоволення, відповідати рівню підготовленості групи, мати відповідний ритм, не повинна бути довгою, виконавець пісні повинен мати чітку вимову [2, с. 41].

Знайомство студентів з фразеологічним матеріалом, і, в першу чергу, з німецькими прислів'ями, є одним із ефективних прийомів роботи з розвитку їх мовленнєвих навичок та вмінь. Прислів'я дозволяють студентам торкнутися культури Німеччини, переконують їх у тому, що нашим народам притаманні однакові думки та прагнення. Робота з прислів'ями викликає в них позитивні емоції, що істотно впливає на мотивацію використання німецької мови як засобу міжкультурної комунікації. Використовувати прислів'я на заняттях з німецької мови можна для вдосконалення і корекції вимови, при вивченні граматичного матеріалу та розмовних тем.

Отже, завдяки застосуванню на заняттях з німецької мови лінгвокраїнознавчого матеріалу створюється сприятливий психологічний клімат, знижується психологічне навантаження, активізується мовна діяльність, підвищується емоційний тонус, підтримується інтерес до вивчення німецької мови. З допомогою таких матеріалів процес презентації нової лексики перетворюється в ефективну форму заохочення студентів до комунікації.

Література

1. Амеліна С.М., Аззоліні Л.С. та ін. *Рамкова програма з німецької мови для професійного спілкування для вищих навчальних закладів України.* – К. : Гете-Інститут / Ленвіт, 2006. – 90 с.
2. Гін А.О. *Прийоми педагогічної техніки: Вільний вибір. Відкритість. Діяльність. Зворотній зв'язок. Ідеальність: посібник для вчителів.* – 2-ге вид. – Луганськ : СПД Резников, 2007. – С. 34–56.
3. *Иностранные языки и межкультурная коммуникация / Под ред. А.Ф. Зиновьева.* – М. : Наука, 2001. – 132 с.
4. Сафонова В.В. *Изучение языков международного общения в контексте диалога культур и цивилизаций / Виктория Викторовна Сафонова.* – Воронеж : Истоки, 1996. – 238 с.

УДК 87: 21

*Дмитренко О.В., к.філол.н., доцент
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка,
Виповська А.Є., студентка групи 201-ГФ,
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка*

ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

Соціокультурний компонент змісту навчання іноземної мови – це система знань, вмінь і навичок, оволодіння якими забезпечує розвиток іншомовної соціокультурної компетенції студентів, формування світогляду, моралі і поведінки, підготовку до суспільного життя в багатокультурному суспільстві.

Проблема формування соціокультурної компетенції є актуальною, оскільки Україна зміцнює стосунки й зв'язки з європейськими й світовими державами. Нові соціально-економічні, культурні й політичні реалії в напшій країні, розширення міжнародних зв'язків вимагають переосмислення ролі, функцій і значення іноземних мов у формуванні здібності молодої людини жити й працювати в іншомовному середовищі. Тому у процесі формування іншомовної комунікативної компетенції поряд з мовною та мовленнєвою особливого значення набуває соціокультурна компетенція, яка складається з загальнокультурних, країнознавчих та лінгвокраїнознавчих знань і навичок спілкування.

У сучасній вітчизняній і зарубіжній педагогіці багато уваги приділяється питанням особливостей взаємодії культури й освіти, специфіки культурологічного підходу до освіти, вводяться поняття мультикультурної освіти, соціокультурного середовища. Дослідники в галузі освіти (С.У.Гончаренко, І.А.Зязюн, В.Г.Кремень, А.Й.Капська) доходять висновку,